

ע"פ 4087/14 - דימטרי סקורדוק נגד סרגיי אמירוב, איגור צירוני, מדינת ישראל

בבית המשפט העליון בשבתו כבית משפט לערעורים פליליים

ע"פ 4087/14

ע"פ 4159/14

לפני:

כבוד השופט י' דנציגר
כבוד השופט י' עמית
כבוד השופט מ' מזוז

המערער בע"פ 4087/14: דימטרי סקורדוק

המערערים בע"פ 4159/14: 1. סרגיי אמירוב

2. איגור צירוני

נ ג ד

המשיבה: מדינת ישראל

ערעור על הכרעת הדין מיום 2.3.2014 וגזר הדין מיום 27.4.2014 של בית המשפט המחוזי בבאר שבע בתפ"ח 50292-03-11 (ע"י כב' השופטים ח' סלוטקי, מ' לוי ו-א' חזק)

תאריך הישיבה: י"ח בתמוז (24.7.2016) התשע"ו

בשם המערער בע"פ 4087/14: עו"ד ארז בר צבי; עו"ד יונתן שלו

בשם המערערים

בע"פ 4159/16: עו"ד שלמה פצ'בסקי

בשם המשיבה: עו"ד אבי וסטרמן; עו"ד מרקו ברקוביץ'

פסק-דין

השופט מ' מזוז:

1. ביום 18.8.2010 בסביבות השעה 03:00 לפנות בוקר, נורו למוות שני צעירים, משה אחייב ז"ל וורוניקה קוו ז"ל (להלן: המנוח והמנוחה; וביחד: המנוחים), ששהו באותה עת בביתו של המנוח בשכונת נחל בקע שבבאר שבע. המערערים בשני התיקים שלפנינו הורשעו ברצח המנוחים (וכן בעבירות נוספות, כפי שיפורט להלן) ונגזרו על כל אחד מהם שני מאסרי עולם מצטברים. בגרסאותיהם - שידעו שינויים למן חקירתם במשטרה, עבור בעדותם בבית המשפט, ועבור שניים מהם גם כלה בסיכומיהם - הכחישו המערערים כל קשר לרצח, וטענו כי הופללו על לא עוול בכפם.

2. כתב האישום שהוגש נגד המערערים התבסס בעיקרו על גרסתו של מ.מ., עד המדינה בפרשה (להלן: עד המדינה) אשר היה שותף למעשיהם של המערערים, ועל פי הנטען בכתב האישום שימש חוליה מקשרת בשטח בין מיכאל טנסקי (להלן: טנסקי), מזמין הרצח ששהו באותה עת בבית הכלא - אשר כתב האישום הוגש גם נגדו, אך הוא זוכה בפסק דינו של בית המשפט המחוזי מחמת הספק - לבין המערערים. גרסתו של עד המדינה קשרה את המערערים לרצח והצביעה עליהם כעל מי שהגיעו במיוחד לבאר שבע לבקשת טנסקי, ורצחו את המנוחים בסיועם של עד המדינה עצמו ושותפו-חברו, רוני אגייב (להלן: רוני).

עובדות כתב האישום

3. וזה סיפור המעשה: ביום 12.8.2010 לפנות בוקר פרצה קטטה בפיצוציית "בונבון" שבבאר שבע בין המנוח וחבריו - אורי פריצקר ואליק מטטוב, שעבד באותה עת בפיצוצייה (להלן: אליק) - לבין רובשן שלומוב (להלן: רובשן), שי חנשוילי ואהרון צדיק. הרקע לקטטה היה נטילת בקבוק שתייה אלכוהולית על-ידי אחד משלושת האחרונים מבלי שהוא שילם על כך. במסגרת הקטטה נפגעו המנוח, אליק ורובשן, ובעקבות כך הגיע לבאר שבע אביו של אליק, רומן אדמוב (להלן: אדמוב) יחד עם אנשים נוספים במטרה לפגוע ברובשן.

4. טנסקי, ששהו יחד עם אחיו של רובשן, ראוף שלומוב (להלן: ראוף), באותו אגף בבית הכלא, גמל בליבו להמית את אדמוב או את המנוח, ולצורך כך גייס את המערער 1 בע"פ 4159/14, נאשם 2 בכתב האישום, סרגיי אמירוב (להלן: סרגיי), המערער בע"פ 4087/14, נאשם 3 בכתב האישום, דימטרי סקורדוק (להלן: דימה) והמערער 2 בע"פ 4159/14, נאשם 4 בכתב האישום, איגור צ'ירוני (להלן: איגור). עד המדינה, שעמד אף הוא בקשר עם טנסקי ועדכן אותו בדבר הקטטה והגעתו של אדמוב לבאר שבע בעקבותיה, שימש חוליה מקשרת בין המערערים - סרגיי, דימה

ואיגור - לבין טנסקי, במטרה להוציא מן הכוח אל הפועל את הקשר שקשרו להמית את אדמוב או את המנוח. לבקשת טנסקי, חבר עד המדינה - יחד עם רוני - לסרגיי (בקרית גת) יממה ומחצה לפני הרצח ועדכן אותו בפרטים; אסף כסף מאחד בשם יבגני גרשמן לצורך ביצוע הקשר; והוביל את דימה ואיגור, שהגיעו לבאר שבע מבת ים ביום 16.8.2010 בשעות הערב, לדירת המסתור שבה שהו כולם (לא ברציפות) עד לרצח.

5. במהלך השהות בדירת המסתור, ביום 16.8.2010 בסמוך לשעה 23:30, הגיע לדירה ולדימיר ליולקו, המכונה גם וובה (להלן: וובה). וובה מסר לסרגיי אקדח חצי אוטומטי CZ בקוטר 9 מ"מ (להלן: האקדח). בהמשך הסביר סרגיי לדימה ולאיגור, בנוכחות עד המדינה ורוני, כי עליהם להמית את אדמוב או את המנוח "בשביל אחינו הגדול ראוף".

6. ביני לביני, הגיע רוני, לבדו, לביתו של המנוח. בין עד המדינה, רוני והמנוח היכרות מוקדמת. רוני הזהיר את המנוח - בנוכחות שניים אחרים, אחיו של המנוח, בני אחייב (להלן: בני), וקרוב משפחה בשם נאום אדמוב - כי בעקבות הקטטה הוחלט להמית את המנוח וכי לשם כך אף הגיעו אנשים מחוץ לבאר שבע (מבלי שמסר את זהותם). כן מסר רוני למנוח כי עליו לעזוב את העיר למספר ימים.

7. למחרת, ביום 17.8.2010 סמוך לשעה 19:40, התקשר טנסקי לעד המדינה ועדכן אותו כי אדמוב ככל הנראה כבר לא בבאר שבע וכי עליהם להמית את המנוח. מספר שעות לאחר מכן התקשר עד המדינה לאכרם אבו עסא (להלן: אכרם) וביקש לרכוש ממנו כדורים לאקדח. בעקבות השיחה נפגשו עד המדינה, דימה, איגור ואחד בשם איימן אבו קרינאת (להלן: איימן) עם אכרם בתחנת דלק סמוכה לבית החולים סורוקה ורכשו ממנו 10 כדורים לאקדח תמורת 100 ₪. עד המדינה מסר לסרגיי את הכדורים שרכשו וכן אקדח נוסף בקוטר 0.45 אינץ' אותו קיבל במועד לא ידוע מאימן; אך מאחר שלא נמצאה לאקדח זה תחמושת מתאימה הוחלט כי רק האקדח ישמש לביצוע הקשר.

8. במסגרת הקשר ולשם קידומו, החליט סרגיי כי אין מקום להמתין עד שאדמוב יאותר בבאר שבע והורה לדימה, איגור, עד המדינה ורוני כי ימיתו את המנוח הלילה. עד המדינה מסר למערערים פרטים על מבנה ביתו של המנוח וערך עבודתו שרטוט. רוני הסיע את המערערים ואת עד המדינה לביתו של המנוח, ברכבו מסוג יונדאי גטס. המערערים ועד המדינה ירדו מהרכב והתמקמו על גבעה בסמוך לבית המנוח. עד המדינה הצביע על ביתו של המנוח, והמערערים וידאו שאכן מדובר בביתו של המנוח. עד המדינה שסבר בטעות כי המנוח מתגורר עם בת זוגו לשעבר מסר למערערים כי זו ככל הנראה נמצאת בבית יחד עם תינוקה, אך דימה השיב לעד המדינה כי הוא לא מתכוון להשאיר אף אחד בחיים. סרגיי שמע את דבריו של דימה ואמר לו "אתה יודע את העבודה שלך".

9. בסמוך לשעה 03:00 נכנסו דימה ואיגור לביתו של המנוח. דימה שלף את האקדח וירה במנוחים מטווח קצר שמונה כדורים. עד המדינה וסרגיי שמעו את היריות ונמלטו בריצה מהמקום, ודימה ואיגור הצטרפו אליהם מיד לאחר מכן. המערערים ועד המדינה נמלטו רגלית מהמקום עד לדירת המסתור. במהלך המנוסה השליך דימה את האקדח, ובהגיעם לדירה שרף את התיק שבו הוחזק האקדח ואת המטליות ששימשו אותו לניקיון.

10. על יסוד כתב האישום הואשמו המערערים וטנסקי בקשירת קשר לביצוע פשע וברצח המנוחים. טנסקי, סרגיי ודימה הואשמו גם בנשיאת נשק, ודימה הואשם גם בשיבוש מהלכי משפט והשמדת ראיה. לסרגיי יוחס אישום נוסף בגין הפרת הוראה חוקית, בשל שהייתו מחוץ לביתו בליל הרצח, ובשל יציאתו מן הארץ לאחר הרצח (יום

31.10.2010), וזאת בניגוד לתנאי הרישיון שבהם שוחרר ממאסרו הקודם לפי החלטה של ועדת שחרורים. גם לדימה יוחס אישום נוסף, של איומים והטרדת עד, בגין דברים שאמר לעד המדינה במהלך עימות שנערך בין השניים; אך במהלך המשפט חזרה בה המדינה מאישום זה ודימה זוכה ממנו.

גרסאות המערערים

11. המערערים כפרו במעורבותם ברצח.

12. סרגיי הכחיש לאורך כל חקירותיו במשטרה כל מעורבות במעשי הרצח, טען כי הוא חף מפשע וסרב לענות על שאלות החוקרים. בתשובתו לכתב האישום, וכן בעדותו בבית המשפט, המשיך סרגיי לכפור במעורבות שיוחסה לו. עם זאת, הודה כי היה בבאר שבע במועדים הרלוונטיים, ואף כי שהה בדירת המסתור. בעדותו בבית המשפט הסביר כי הגיע לבאר שבע לבקשת כמה אנשים, "עבריינים, כמוני" כהגדרתו, במטרה לפתור סכסוך בין צדדים הקשורים לתיק הרצח שנבע מאירוע של מכות; וכי הסכסוך האמור נפתר בהצלחה. סרגיי סרב למסור את שמות האנשים הקשורים בסכסוך שכן לטענתו "לא מדברים על שמות, לא מדברים על אנשים, לא משנה במשטרה, במשפט, לא משנה מה, סכנה לחיים, סכנה לכל מיני דברים" (עמ' 1666 לפרוטוקול).

13. דימה הכחיש אף הוא כל קשר למעשי הרצח, ומסר מספר גרסאות במהלך חקירותיו: בחקירתו מיום 1.3.2011 מסר דימה, כי בימים שקדמו לרצח היה בעבודה וביום הרצח עצמו היה שיכור ולא הגיע לעבודה. דימה הסביר כי בימים שקדמו ליום הולדתו - שחל ביום 22.8.2010 - החל "לחגוג" (לשתות). כן מסר דימה כי לאחר יום הולדתו ביקר את בת זוגו לשעבר, אולגה (להלן: אולגה), ואת בתם המשותפת בערד, מקום מגוריהן, וכי לא היה בבאר שבע כלל במהלך שנת 2010 למעט כשהיה בדרכו לערד ופעם נוספת בחודש דצמבר כשפגש אושפזה בבית החולים סורוקה. גרסתו זו שונתה בחקירותיו הבאות, לאחר שהוטח בפניו כי אולגה מסרה שביקרה בערד ביום 17.8.2010 יחד עם איגור וכי יום למחרת התקשר אליה בשעת בוקר, אמר לה לצפות בחדשות כשדווח על אירוע הרצח הכפול וביקש שלא תדבר על כך, ולאחר שנערך לו עימות עם עד המדינה במהלכו אף הוצגה לו שיחה שהוקלטה (וידאו ואודיו) בינו לבין עד המדינה (ת/77, שתכונה להלן גם "שיחת ה'דווה פטרונה'", לגביה יורחב בהמשך). בחקירתו מיום 16.3.2011 בשעות הערב (ת/64) הודה דימה כי נסע לערד יחד עם איגור, ומסר כי בנסיעתם חזרה מערד עצרו בבאר שבע, איגור התקשר לעד המדינה שהתעסק בסמים, והם הגיעו לדירת המסתור של עד המדינה בשעות הערב, השתמשו בסמים ושתו וודקה. דימה מסר כי בשלב מסוים התגלע סכסוך בין איגור לעד המדינה, ולאחריו - בבוקרו של יום 18.8.2010 - הם עזבו את דירת המסתור. בתשובתו לכתב האישום, וכן בעדותו בבית המשפט, המשיך לכפור במיוחס לו וחזר על עיקרי גרסתו האחרונה. דימה הוסיף כי השיחה המוקלטת בינו לבין עד המדינה נסבה על סמים שהוא גנב מעד המדינה במהלך שהותם בדירת המסתור.

14. גם איגור הכחיש מעורבותו במעשי הרצח, וגם גרסתו שלו השתנתה בין חקירותיו: בחקירתו מיום 2.3.2011 הכחיש כי היה בבאר שבע במהלך חודש אוגוסט ומסר כי אין לו כל סכסוך עם עד המדינה, אותו זיהה בתמונה שהוצגה לו ואמר כי ייתכן שהוא מוכר לו מבית הכלא, או עם רוני, אותו טען כי הוא לא מזהה בתמונה שהוצגה לו. לעומת זאת, בחקירתו מיום 16.3.2011, כשראיות שונות הקושרות אותו למעשי הרצח הוטחו בפניו, לרבות טביעת אצבע שלו שנמצאה בדירת המסתור, גרסתה של אולגה וכן גרסתו של עד המדינה, שמר איגור ככלל על זכות השתיקה, אך מסר כי קשירת שמו במעשי הרצח על-ידי עד המדינה מקורה ברצונו של עד המדינה לנקום בו על רקע סכסוך קיים ביניהם. כן

מסר כי קיים סכסוך בינו לבין רוני; אך סרב למסור מה עומד ביסוד הסכסוכים האמורים. בתשובתו לכתב האישום, וכן בעדותו בבית המשפט, המשיך לכפור במיוחד לו. איגור הכחיש כל קשר למעורבות בסכסוך בין הצדדים הקשורים בתיק, כפי שמסר סרגיי בעדותו.

15. כעולה מן האמור, גרסאותיהם של המערערים ידעו תמורות למן תחילת החקירה ועד לעדותם בבית המשפט; ובסופו של דבר קו ההגנה שהציגו שלושתם בסיכומיהם היה דומה בעיקרו. המערערים אימצו את גרסתו של עד המדינה ככל שזו נתמכה בראיות החיצוניות, ובתוך כך הודו ששהו בבאר שבע במועדים הרלוונטיים וכי שהו בדירת המסתור. סרגיי ואיגור גם הודו כי הגיעו לעיר על רקע הקטטה שארעה ביום 12.8.2010 במטרה להגן על רובשן מפני אדמוב ולפגוע באדמוב במידת הצורך. ואולם, לטענת המערערים הם לא תכננו לרצוח את המנוח וגם לא ביצעו את הרצח הכפול, אלא הופללו על לא עוול בכפם על-ידי עד המדינה ורוני אשר הם אלה שביצעו את מעשי הרצח על רקע סכסוך אחר בין עד המדינה לבין המנוח. יצוין כי בשלב הסיכומים הציג בא-כוחם של סרגיי ואיגור את הגרסה האמורה תוך שציין כי המערערים לא מסרוה בעדויותיהם, סרגיי לא באופן מלא ואיגור לא מסרה כלל אלא שיקר לגבי מה שארע (עמ' 1948-1951 לפרוטוקול). עם זאת, במענה לשאלת בית המשפט האם סרגיי ואיגור ירצו להעיד שנית ולהיחקר על גרסתם זו, תוך שהובהר כי אם לא יתקבל קו טיעון זה עלולה ההודאה בשקרים במשפט לשמש ראיית סיוע, השיב בא-כוחם בשלילה (עמ' 1989-1991).

הכרעת הדין וגזר הדין

16. בית המשפט המחוזי (כב' השופטים ח' סלוטקי, מ' לוי ו- א' חזק) הרשיע - פה אחד - את סרגיי בעבירות שיוחסו לו (שתי עבירות של רצח; קשירת קשר לביצוע פשע; החזקת נשק; והפרת הוראה חוקית). כן הרשיע בית המשפט - ברוב דעות של השופטת סלוטקי והשופט חזק - את דימה ואיגור בשתי עבירות של רצח, ואת דימה בלבד בעבירה של השמדת ראיה; זאת כנגד דעתו החולקת של השופט לוי אשר סבר שיש להרשיע את דימה ואיגור, להבדיל מסרגיי, רק בעבירה אחת של סיוע לרצח. בנוסף הורשעו דימה ואיגור - פה אחד - בעבירה של קשירת קשר לביצוע פשע, ודימה בלבד הורשע בעבירה של שיבוש מהלכי משפט.

הנה כי כן, המערערים הורשעו, מי פה אחד ומי ברוב דעות, בכל העבירות שיוחסו להם (להוציא את זיכוי של דימה מן האישום השלישי שבכתב האישום לאחר שהמדינה הודיעה במהלך הדיונים כי לא תבקש להרשיעו בעבירות שיוחסו לו במסגרת אישום זה). להשלמת התמונה יצוין, כי טנסקי זוכה מהעבירות שיוחסו לו, בדעת רוב של השופטים לוי ו- חזק. המדינה לא ערערה על כך ועניינו ממילא אינו עומד לפתחנו.

17. כאמור, שופטי ההרכב לא היו תמימי דעים לגבי התוצאה בנוגע לדימה ולאיגור, ואף לא בהנמקותיהם לגבי הפרשה כולה. להלן אעמוד על עיקרי הכרעת הדין (של שופטי הרוב), וכן אתייחס בקצרה לעמדת שופט המיעוט.

18. בבסיס הכרעת הדין של שופטי הרוב (מפי השופטת סלוטקי) עמדה הקביעה כי עדותו של עד המדינה הייתה מהימנה, וזאת הגם שמדובר בעבריינין שמעשיו בפרשה חמורים אף הם. בית המשפט הטעים כי עדותו של עד המדינה הייתה אמינה, ניכרו בה "אותות אמת" כאשר עד המדינה העיד על הרגשות שחווה במהלך האירועים, ובעיקר כי עדותו נתמכה בחלקה הגדול בראיות חיצוניות. בענין זה ציונו, בין היתר, מחקרי התקשורת שנערכו אשר תמכו באופן משמעותי במסגרת ששרטט עד המדינה בהתייחס למועדים רלוונטיים ולמיקומים, כמו דבר הגעתם של המערערים לבאר שבע

ועזיבתם מיד לאחר הרצח; הקשר בין המערערים לבין עד המדינה ובינם לבין עצמם; הקשר בין עד המדינה לטנסקי; והעובדה שהטלפונים של המערערים נדמו בסמוך לפני הרצח ועד מעט לאחריו. כן נקבע כי עדותו של רוני תמכה אף היא בחלקים נרחבים בעדותו של עד המדינה, וכי יש להבין את הסתירות הנקודתיות בין גרסאותיהם כניסיון של רוני - אשר משפטו לפי כתב אישום נפרד התנהל במקביל לעדותו - להציג מצג לפיו הוא לא ידע כי המערערים מתכוונים להוציא את הרצח אל הפועל באותו לילה. עוד נקבע כי שיחת ה"דווה פטרונה" (ת/77) בין עד המדינה לדימה תומכת בגרסתו של עד המדינה, וכך גם עדותו של זרובבל אלמדלסי, תושב שכונת נחל בקע שהתקשר למשטרה בסמוך לאחר הרצח ומסר כי ראה ארבעה אנשים רצים, ועל כך גם העיד במשפט; וזאת הן לנוכח תיאורו את אופן הריצה - בשני צמדים - והן לנוכח תיאורו את מראיהם של הרצים.

19. בית המשפט מצא מספר ראיות סיוע, הנדרשות במקרה דנן לפי סעיף 54א לפקודת הראיות [נוסח חדש], התשל"א-1971 (להלן: פקודת הראיות), ובכללן עדותו של רוני, עדותה של אולגה, שיחת ה"דווה פטרונה", שקרי המערערים בחקירה ושקריהם של סרגיי ואיגור בעדותם לפני בית המשפט.

20. על רקע האמור דחה בית המשפט את גרסת המערערים לפיה הם לא ביצעו את מעשי הרצח. בית המשפט קבע כי לא נמצא הסבר טוב מספיק למניע אפשרי מצד עד המדינה ורוני לבצע את הרצח כפי שטענו המערערים; וכי הראיות השונות שהצביעו לטענת המערערים על כך שעד המדינה ורוני הם אלה שביצעו את מעשי הרצח והפלילו בכך את המערערים, אינן מובילות למסקנה זו ולפיכך לא מספקות הסבר חלופי סביר. בית המשפט אף דחה את טענות ההגנה לגבי טיב חקירת המשטרה וכריתתו של הסכם עד המדינה.

21. בית המשפט הרשיע אפוא את המערערים בעבירות שיוחסו להם. נקבע כי המערערים היו כולם שותפים להחלטה להמית את המנוח ולהכנות שקדמו לרצח ולפיכך לענין רצח המנוח הם כולם מבצעים בצוותא. אשר לרצח המנוחה נקבע כי יש להרשיע את המערערים לפי סעיף 300(א)(4) לחוק העונשין, התשל"ז-1977 (להלן: חוק העונשין) שעניינו במי ש"גורם למותו של אדם כשנעברה עבירה אחרת, כדי להבטיח לעצמו, או למי שהשתתף בביצוע אותה עבירה, בריחה או הימלטות מעונש". ובהקשר זה צוינה עדותו של עד המדינה לפיה הוא התריע באזני המערערים כי ייתכן שבת זוגו של המנוח שוהה בביתו יחד עם ילדה הקטן.

22. לעומת דעת הרוב ניצבה דעת המיעוט של השופט לוי. בשונה מדעת הרוב, התרשם השופט לוי באופן שלילי מעדויותיהם של עד המדינה ורוני. גם בנוגע לראיות השונות סבר השופט לוי כי יש לפרש את המצטייר מהן באופן שונה. ואולם, בשורה התחתונה סבר גם השופט לוי כי ניתן לבסס ממצאים על סמך עדויותיהם של השניים, אך זאת ככל שאלה נתמכות בראיות חיצוניות אחרות, כפי שאכן מצא.

לאחר ניתוח, הגיע השופט לוי למסקנה לפיה אין ספק שהמערערים היו מעורבים במעשי רצח, אם כי לדעתו מידת מעורבותם לא התבררה די הצורך. בסופו של דבר לגישתו, לא נותר ספק באשר לחלקו המשמעותי של סרגיי, בהיותו מעין "קבלן" האחראי על ביצוע הרצח, ולעומת זאת קיים ספק באשר לחלקו של דימה, אף בנוגע לשאלה האם הוא זה שירה במנוחים, ובאשר לחלקו של איגור. על כן סבר השופט לוי כי יש להרשיע את סרגיי בשתי עבירות הרצח, ואילו את דימה ואיגור יש להרשיע כמסייעים לעבירה אחת של רצח המנוח בלבד. השופט לוי סבר כי לא ניתן להרשיע את דימה ואיגור ברצח המנוחה מאחר שעדותו של עד המדינה לפיה התריע בפני המערערים כי ייתכן שבביתו של המנוח שוהה גם בת זוגו עם ילדה הקטן לא הייתה מהימנה, והיא לא נתמכה בראיות נוספות ומכאן שלא נמצאה לה ראיות

סיוע. אשר לסרגיי, בשל היותו מי ששלט על הפעילות העבריינית כאמור, הסכים אף השופט לוי כי ניתן להרשיעו ברצח המנוחה.

23. לנוכח הרשעת כל אחד מהמעוררים בשתי עבירות של רצח וכן בעבירות נוספות, השית בית המשפט המחוזי על כל אחד מהמעוררים שני מאסרי עולם מצטברים. יצוין כי באי-כוח המערערים לא חלקו שכך מתחייב מן הדין. כן הוטל על כל אחד מהמעוררים לשלם פיצויים בסך 258,000 ₪ להורים של כל אחד מהמנוחים.

עיקרי טענות הצדדים

24. שני הערעורים - אחד מטעם דימה ואחד מטעם סרגיי ואיגור - מופנים כנגד הרשעת המערערים ברצח המנוחים. שלושת המערערים דבקים בטענתם כי הם הופללו על לא עוול בכפם. סרגיי ואיגור טוענים - כפי שטענו בסיכומים בבית המשפט המחוזי, ובשונה מן הגרסה שמסרו בעדות - כי הגעתם לבאר שבע נעשתה במטרה להגן על רובשן מפני אדמוב, וכי במסגרת זו אף שקלו לפגוע באדמוב; ואולם, בסופו של דבר יושרו ההדורים בין הצדדים, אדמוב חזר לביתו מבלי לפגוע ברובשן, וכך גם המערערים. גרסתו של דימה לאירועים היא שונה, ולדבריו הוא הגיע לדירת המסתור יחד עם איגור, צרך שם סמים ולא יצא מהדירה לאורך כל הלילה.

25. הטענות המועלות בשני הערעורים מכוונות בעיקרן להפריך את גרסתו של עד המדינה ולתמוך בגרסה לפיה עד המדינה ורוני הם אלה שביצעו את מעשי הרצח. כך נטען כי עדותו של עד המדינה וגרסתו של רוני היו בלתי מהימנות. הודגש כי עד המדינה ורוני שניהם עבריינים אשר גם לפי הגרסה שלהם הם לקחו חלק ברצח המנוחים, ואף לא נרתעו מלנסות להפיל אחר - שי חננשווילי - ברצח המנוחים, דבר שלא הסתייע בסופו של דבר. על רקע האמור גם נטען כי לא היה מקום לכרות הסכם עד מדינה, שכן עד המדינה ורוני נחשדו בתחילת הדרך כמבצעים עיקריים של מעשי הרצח וכריתת ההסכם האפילה על החקירה כולה, הן בשל מתן האפשרות לעד המדינה למלט עצמו ולהטיל את האחריות לביצוע המעשים על המערערים והן בשל כך שעד המדינה ורוני תיאמו גרסאות באין מפריע. בערעורו של דימה אף הודגש ביתר שאת כי כריתת ההסכם נעשתה בניגוד להנחיה מס' 4.2201 של היועץ המשפטי לממשלה בדבר "עד מדינה" (להלן: הנחיית היועץ).

26. עוד נטען, כי יש בחומר הראיות תמיכה לגרסת המערערים לפיה עד המדינה ורוני הם אלה שביצעו את מעשי הרצח. בערעורו של דימה נטען גם נגד הראיות שבית המשפט ראה בהן ראיות סיוע. ובערעורם של סרגיי ואיגור נטען גם נגד החלטת בית המשפט המחוזי מיום 30.12.2012 (מ"ת 50302-03-11; כב' השופט נ' אבו טהה) בעתירה לגילוי ראיה שהגישו המערערים במסגרתה ביקשו כי זהות המקורות של שתי ידיעות מודיעיניות ייחשפו. ידיעה אחת עניינה בכוונתו של רוני לאסוף מידע בכסות של "שיחת האזהרה", והידיעה השנייה עניינה במידע שהגיע למשטרה אודות הימצאו של אקדח בביתו של המנוח.

27. לחלופין טענו המערערים כי יש לאמץ את פסק דינו של השופט לוי, הן ביחס לדימה והן ביחס לאיגור, ולהחיל את קביעותיו גם על סרגיי. דימה עתר לחלופי חלופין להקל בעונשו ולקבוע כי שני מאסרי העולם שהושתו עליו ירוצו בחופף, וזאת בהתאם לסעיף 186 לחוק סדר הדין הפלילי [נוסח משולב], התשמ"ב-1982 (להלן: חוק סדר הדין הפלילי), הקובע כי אין להעניש יותר מפעם אחת בשל אותו מעשה.

28. מנגד, סמכה המדינה ידיה על תוצאת פסק הדין ועל ההנמקות שהובאו בפסק דינו של הרוב. לצד זאת, טענה המדינה כי לשיטתה, בהינתן שגרסאותיהם של המערערים במשטרה הציבו יריעת מחלוקת רחבה יותר מאשר זו שהוצבה בסופו של דבר במשפט, היה מקום לקבוע כי גם ראיות נוספות הן ראיות סיוע לעדותו של עד המדינה. כמו כן טענה המדינה, כי אין מקום לאמץ את חוות דעתו של השופט לוי, והדגישה כי היא חולקת על חלק מקביעותיו העובדתיות, כמו גם על התוצאה אליה הגיע ביחס לדימה ואיגור; ובהקשר זה הטעימה כי לדידה תוצאה זו שגויה אף אם מאמצים את הניתוח העובדתי שעמד בבסיס חוות הדעת.

29. אשר לטענות המכוונות נגד כריתת הסכם עד המדינה, השיבה המדינה כי בהסכם לא נפל כל פגם, לא במועד הכריתה ואף לא בבחינתו בדיעבד. הודגש כי המשטרה לא ראתה בעד המדינה חשוד עיקרי, ובהתאם לא נדרש אישור פרקליט המדינה להסכם; וכן כי מכל מקום הסכם עד המדינה הותנה בכך שעד המדינה אינו המבצע העיקרי או מזמין הרצח, ונקבעו סנקציות למקרה שיתברר בדיעבד כי זהו המצב. עוד נטען כי בניגוד לטענות המערערים, חוקרי המשטרה לא נשבו בסיפורו של עד המדינה, וכי טרם כריתת הסכם עד המדינה המשטרה ידעה מיהם הגורמים המעורבים בפרשה.

30. לבסוף, בנוגע לטענתו של דימה כי היה מקום להשית עליו עונשי מאסר עולם חופפים ולא מצטברים, נטען כי טענתו זו הועלתה לראשונה במסגרת הערעור, וכי במהלך הדיון בבית המשפט המחוזי לא חלק בא-כוחו על המצב המשפטי המצדיק הטלת עונשים מצטברים; ולגופו של ענין נטען כי המקרה דנן הוא מקרה מובהק אשר מצדיק הטלת עונשי מאסר עולם מצטברים.

31. בדיון שנערך לפנינו חזרו באי-כוח הצדדים על טענותיהם. לאחר הדיון במעמד הצדדים, קיימנ ג דיון במעמד צד אחד בענין חלקו של הערעור המופנה כנגד החלטת בית המשפט שלא לגלות את המקורות של שתי ידיעות מודיעיניות.

דיון והכרעה

32. תחילה נידרש לחלקו של הערעור המופנה כנגד החלטת בית המשפט המחוזי (השופט נ' אבו טהה) בעתירה לגילוי ראייה שהגישו סרגי ואיגור לחשיפת זהות מוסרי שתי ידיעות מודיעיניות. כאמור, בית המשפט קבע בהחלטתו מיום 28.3.2013 כי אין לחשוף את זהות מוסרי שתי הידיעות המודיעיניות. בהחלטתו קבע בית המשפט כי לאחר שמיעת טענות הצדדים, עיון בידיעות וקבלת הבהרות מהמדינה, הגיע לכלל מסקנה כי אין בחשיפת זהות המקורות כדי להועיל להגנתם של סרגי ואיגור שכן זהותם אינה תומכת בתזה לפיה עד המדינה ורוני ביצעו את מעשי הרצח. לאחר עיון בחומר, לרבות הפרוטוקול החסוי של בית משפט קמא, וקבלת הסברים מבא כוח המדינה, לא מצאנו מקום להתערב בהחלטה זו.

33. ועתה - לעיקר הערעורים. ולצורך כך, בטרם אבחן את טענות המערערים לגופן, אסקור את הראיות שעמדו בפני בית משפט קמא לצורך מתן הכרעת דינו.

א. עדות עד המדינה

34. הראיה המרכזית מטעם המדינה הייתה עדותו של עד המדינה. בעדותו, אישר עד המדינה את עובדות כתב האישום שהיו בידיעתו. בהתייחסו לפרק הזמן הסמוך למעשי הרצח, העיד עד המדינה כך: המערערים התכוננו לקראת היציאה לכיוון ביתו של המנוח בשכונת נחל בקע. סרגיי שכנע את רוני שיסיעם לשם (רוני סרב בתחילה וכעס על עד המדינה שהוא מערבו בכך אך כאמור לבסוף התרצה); עד המדינה ערך שרטוט של מקום מגוריו של המנוח; ודימה לקח את האקדח ושם בנדנה על הראש. בדרכם למקום מגוריו של המנוח, ברכבו של רוני, אמר סרגיי לעד המדינה להחליף את החולצה הלבנה שלבש כדי שלא יבחינו בהם, ולפיכך הם עצרו ליד ביתו של עד המדינה והוא עלה לביתו והחליף חולצה. משם המשיכו. הם הגיעו לשכונת נחל בקע, ורוני הורידם מהרכב. בניגוד לתכנון המקורי לפיו רוני ועד המדינה היו אמורים להוביל את המערערים ולעזוב את המקום בעוד המערערים ממתנים לשעת יציאתו של המנוח לעבודה, החליט סרגיי לפעול מיד. עד המדינה והמערערים הגיעו אל גבעה הצופה אל ביתו של המנוח. עד המדינה הצביע על הבית ואמר למערערים כי למנוח יש רכב הונדה בצבע אדום או בורדו. איגור ירד מהגבעה וויידא שהרכב נמצא, ואחריו ירד עד המדינה וויידא שוב שמדובר בבית המנוח. עד המדינה העיד כי הוא הזהיר את המערערים מפני אפשרות שבבית המנוח יש אנשים נוספים, חברים או בת זוגו של המנוח עם ילדה הקטן, אך דימה אמר לסרגיי שזה לא מעניין אותו והוא לא משאיר אף אחד בחיים. סרגיי בתגובה אמר לו כי הוא יודע מה הוא צריך לעשות, והורה לדימה ולאגור להתחיל לפעול.

35. עד המדינה המשיך והעיד כי דימה ירד מהגבעה עם אקדח שלוף ונצמד לקיר, ואיגור ניגש לשער הכניסה ופתח אותו. לאחר מכן שמע עד המדינה צרור יריות והחל לברוח. סרגיי ברח בעקבותיו. דימה ואיגור החלו לרוץ אף הם וחברו לעד המדינה ולסרגיי. במהלך הריצה פרק דימה את האקדח מהמחסנית ונפל לו כדור. עד המדינה שאל אותו על כך ודימה השיב לו כי השאיר שני כדורים למקרה חירום. עד המדינה העיד כי חשש ששני הכדורים יועדו לו ולרוני, ועל כן החליט להוביל את המערערים במנוסתם לכיוון אחר ולא לעבר רכבו של רוני שהיה אמור להמתין להם. זאת, על מנת שיירתעו מלהרוג את עד המדינה ביוזעם כי רוני יודע שעד המדינה נמצא עם המערערים. עד המדינה והמערערים נמלטו רגלית משכונת נחל בקע, דרך שכונת נווה נוי, חצו את הנחל העובר בשכונה, הגיעו לעיר העתיקה ומשם המשיכו לדירת המסתור בשכונה ד'.

36. לדבריו של עד המדינה, כשהגיעו לדירת המסתור התקלחו והתארגנו; שם גם פגש אותם רוני. דימה החליף בגדים, ושרף את הבגדים המשומשים לעיני עד המדינה ורוני מחוץ לדירה. מאוחר יותר, למד עד המדינה כי רוני השאיר את רכבו בקיוסק "פסק זמן" שברחוב מצדה, שם הושארו שני הטלפונים הניידים של עד המדינה מפורקים (כך לטענתו, ועל כך עוד בהמשך). רוני - כך על פי גרסתו של עד המדינה - החליף עם בוריס שפושניקוב, בעל הקיוסק (להלן: בוריס), כלי רכב מחשש שיעצרו אותו עם הרכב שבו הגיעו במקור לשכונת נחל בקע ויצא לחפש עם רכבו של בוריס את החבורה. עד המדינה ורוני נסעו לקיוסק של בוריס על מנת להחליף חזרה את כלי הרכב ולקחת את הטלפונים הניידים של עד המדינה. מאוחר יותר סייע בוריס לעד המדינה להסיע את סרגיי חזרה לעיר מגוריו, קרית גת.

ב. עדותו של רוני ואמרותיו במשטרה

37. גם רוני העיד מטעם המדינה, זאת במקביל להיותו נאשם בפרשה במסגרת כתב אישום נפרד, ובשלב מסוים הוכרז כעד עוין והוגשו אמרותיו במשטרה. רוני אישר חלקים משמעותיים מעדותו של עד המדינה אך גם הסתייג מחלקה. כך אישר רוני את דבר נסיעתם המשותפת שלו ושל עד המדינה לקריית גת על-מנת לפגוש את סרגיי; הובלת דימה ואיגור לדירת המסתור; החיפוש אחר כלי נשק וכדורים לאקדח; והסעת עד המדינה והמערערים לשכונת נחל בקע, לרבות העצירה במהלך הנסיעה בביתו של עד המדינה. לעומת זאת, בעדותו צמצם רוני את חלקו-שלו בפרשה, והעיד כי רק הסיע את עד המדינה והמערערים למקום האירוע בסברו כי מטרת הנסיעה היא סיור מקדים בלבד וכי הרצח כלל לא אמור להתבצע באותו מועד. כן סתר רוני את גרסתו של עד המדינה במספר עניינים. כך למשל הכחיש רוני כי החליף כלי רכב עם בוריס. כן העיד רוני כי ידע שהטלפונים הניידים של עד המדינה הושארו ברכבו, ולטענתו לא ידע אם הם פעלו או כובו, ומכל מקום הכחיש כי חיבר את הטלפונים בהיותם מפורקים או כי ענה לשיחות שהתקבלו למכשירים אלה.

ג. עדותה של אולגה

38. אולגה העידה אף היא מטעם המדינה. בעדותה מסרה כי באחד מימי חודש אוגוסט (יום 17.8.2010 לפי מחקרי תקשורת) התקשר אליה דימה, שהיה באותה עת במרכז המסחרי בערד, וביקש לפגוש אותה ואת בתם; ואולגה נאותה להיפגש עמו. אולגה העידה כי בפגישה התנהג דימה באופן מוזר, היה לחוץ ולהערכתה היה שתוי או מסומם. כן העידה אולגה כי זיהתה החלפת מבטים בינו לבין אדם נוסף שעמד בקרבת מקום, אותו זיהתה לאחר מכן כאיגור. אולגה העידה גם כי יום למחרת הפגישה, בשעה שש בבוקר בערך, שעה חריגה לדבריה, התקשר אליה דימה והיא הרגישה בקולו כי משהו קרה. דימה אמר לה כי הוא לא ישן כל הלילה וכי הוא מרגיש לא טוב, וביקש מאולגה לפתוח חדשות בערוץ 9 (בשפה הרוסית). לדבריה כשפתחה את הטלוויזיה הזכר בחדשות רצח כפול בבאר שבע. אולגה שאלה את דימה "זה מה שאני חושבת?" והוא אמר לה שלא תדבר על כך בטלפון.

ד. עדות זרובבל אלמדלסי

39. זרובבל אלמדלסי (להלן: זרובבל) הוא תושב שכונת נחל בקע. בליל האירוע התעורר זרובבל משנתו כששמע את הכלבים שלו נובחים. הוא הביט אל מחוץ לבית וראה, לדבריו, שני אנשים רצים בגבם אליו. זרובבל יצא החוצה ואז ראה שני אנשים נוספים חולפים על פניו. זרובבל העיד כי שני האנשים הראשונים היו כהי עור ונמוכים (מטר ושישים להערכתו) והשניים האחרונים היו רוסים וגבוהים (מטר ושבעים או מטר ושמונים להערכתו). זרובבל התקשר למשטרה ודיווח על מה שראה.

ה. ת/77 - שיחת ה"דווה פטרונה"

40. לאחר שנחתם הסכם עד המדינה, הופגשו עד המדינה ודימה כחלק מתרגיל חקירה בעת מעצרו של דימה, והשיחה הוקלטה. בשיחה זו שאל עד המדינה, שהתחזה להיות עצור, מספר רב של שאלות הנוגעות לפרשה. דימה היסה את עד המדינה מספר פעמים, אך גם ענה לחלק משאלותיו. כך למשל, במענה לשאלת עד המדינה "למה באותו יום ככה הסתלקתם" השיב דימה "שקט אגיד אחר כך"; במענה לשאלה כמה כסף העביר סרגיי לדימה, השיב דימה "שטוקה" (כשהכוונה היא לאלף ₪); דימה סיפר כי בחקירה מסר כי הוא לא יודע כלום ולכן "כמה פחות תראה שאנחנו מכירים", וכן כי מדובר ב"הלשנה הזויה". מכל מקום, נדמה כי החלק המרכזי בשיחה נסב סביב שאלות עד המדינה אודות האקדח. נביא את הדברים כפי שתומללו ותורגמו:

עד המדינה: הכי חשוב שאת ה'חויינה' הזאת (הכוונה לדבר הזה) לא ימצאו וכל השאר 'חויינה' (שטויות). אתה פיזרת הכל?

דימה: גם אם מצאו שם אחרי הגשמים כבר 'פיזדה' (הכוונה לכך שזהו זה, הדבר אבד).

...

עד המדינה: אתה חושב שלה 'פידאצ' (סוף) אחרי הגשמים?

דימה: בטח, שום דבר לא נשאר עליה.

עד המדינה: זה [מדגים עם יד ימין תנועות של פתיחת וסגירת כף היד].

דימה: [מהנהן עם הראש]

עד המדינה: את ה'חויינה' הזאת (הכוונה לדבר הזה) גם אתה שם זרקת? [מדגים משהו עם יד ימין, פתוח וסוגר אצבעות].

דימה: שם, הכל בסדר, לי בכל מקרה בינתיים על זה אף אחד שום דבר לא אמר כלום. אם הייתה אצלם ה'חויינה' הזאת [...] אתמול היו מדברים איתי קצת אחרת, מבין?

...

עד המדינה: לי אליך פשוט שאלה של אחים, שומע?

דימה: נו?

עד המדינה: למה השארת 'דווה פטרונה' [שני כדורים] בסוף?

דימה: [לא נשמע או נראה עונה]

עד המדינה: מה?

דימה: [מסמן "שקט" על-ידי הצמדת שתי אצבעות לפה]

41. יצוין כי בתחילה חלקה ההגנה על כך שבשיחה דובר בכדורי אקדח דווקא, אולם בעדותו במשפט הודה דימה כי המונח "פטרונה" מתייחס לכדורי אקדח דווקא ולא לכדורים במובן של תרופה (כמו טבליות או שקיות קטנות של סם).

1. מחקרי תקשורת

42. במסגרת החקירה נערכו מחקרי תקשורת מקיפים ששפכו אור על השימוש שעשו המעורבים בפרשה בטלפונים, כמו גם על מיקומם (המיקום הוא כמובן של הטלפונים בעת שיחה נכנסת או יוצאת, וההנחה היא שבהעדר הסבר אחר מיקומו של הטלפון מצביע על מיקומו של בעליו. המיקום מוסק מקליטת התשדורת של הטלפון הנייד באנטנה ספציפית המכסה תא שטח מסוים). מחקרי תקשורת אלה תמכו, באופן חד וברור, במסגרת הזמנים ששרטט עד המדינה בגרסתו, במיקומים השונים שעליהם העיד, ואף אישרו את מסגרת הזמנים והמיקומים שעליה העידו רוני ואולגה ושלא היו בידיעת עד המדינה. עם זאת, מחקרי התקשורת לא סיפקו תמיכה באופן קונקלוסיבי לגרסת עד המדינה ביחס למעורבות המערערים בשעת מעשי הרצח, שכן בשעות שלפני הרצח ועד לשעות הבוקר המוקדמות

שלאחריו (סביבות השעה 5:30), לא עשו המערערים שימוש בטלפונים שלהם, ועל כן גם לא הופקו נתוני מיקום. יתר על כן - והדבר ניצב בלב המחלוקת בין הצדדים - דווקא מהטלפונים שהיו ברשות עד המדינה (אחד "רגיל" ואחד "מבצעי", ועל כך בהמשך) נרשמו שיחות נכנסות. אחת מבוריס בשעה 03:49 שנמשכה 54 שניות, ושניה מרוני בשעה 03:51 שנמשכה 4 שניות. בעת השיחות אוכנו הטלפונים באזור דירת המסתור. כאמור, הפרשנות שיש לייחס לשתיהן השיחות הללו ניצבה, בנוסף כמובן לראיות אחרות, בלב המחלוקת בין הצדדים, ועל כך ירחב עוד בהמשך.

43. עד כאן הראיות המרכזיות של המדינה. עתה לראיות המרכזיות של ההגנה אשר נועדו לתמוך בגרסה לפיה המערערים לא היו שותפים למעשי הרצח, ואלה התבצעו על-ידי עד המדינה ורוני.

ז. ממצאים לגבי האקדח, עדותו של אכרם, השיחה בין עד המדינה לרוני בנוגע לאקדח (נ/12ג) ומציאת כדורי אקדח 9 מ"מ אצל עד המדינה

44. זמן מה לאחר רצח המנוחים התאבד אדם בישוב לקייה שבנגב, ובבדיקת המשטרה התגלה כי הצינה (המחלק) של האקדח אשר שימש להתאבדות היא הצינה שממנה נורו התרמילים שנמצאו בזירת הרצח. אכרם, אשר לגביו העיד עד המדינה כי הוא רכש ממנו 10 כדורים לאקדח ששימש לרצח, הורשע על פי הודאתו במסגרת הסדר טיעון. במשפט המערערים העיד מטעם ההגנה בענין האקדח. כך העיד אכרם כי מספר ימים לאחר הרצח מכר לו עד המדינה את האקדח ששימש לרצח במחיר של 1,000 ₪ אף שלהערכתו של אכרם שוויו היה כ- 12,000 ₪. אכרם העיד כי עד המדינה הסביר לו שהמחיר המופחת הוא משום שהאקדח שימש לרצח בשכונת נחל בקע, וביקש ש"יעלים" את האקדח כדי שזה לא יגיע לידי המשטרה. אכרם הסביר כי באמרו כך התכוון עד המדינה כי על אכרם להשליך את האקדח או להחליף את הקנה של האקדח. אכרם המשיך והעיד כי הוא לא שינה דבר באקדח עצמו ומכר אותו לחברו עסאם אבו עמר (להלן: אבו עמר), שמאוחר יותר התאבד באמצעות האקדח. אכרם העיד כי הוא ביקש מאבו עמר לשנות את האקדח ואבו עמר נענה לבקשתו והשיב לו כי אין לו מה לדאוג. אשר להרשעתו על פי הודאתו העיד אכרם כי העובדות שבהן הודה במסגרת הסדר הטיעון אינן נכונות וטען כי הודה בכך כדי "לסגור את התיק".

45. ראיה נוספת הקשורה באקדח היא נ/12ג - האזנת סתר לשיחה מיום 10.9.2010 בין עד המדינה, לפני שנחתם עמו הסכם עד מדינה, לבין רוני. השיחה היא אחת מיני רבות שהוקלטו, ולטענת ההגנה היא מחזקת את גרסתה כי עד המדינה ורוני הם הרוצחים האמיתיים וכי האקדח ששימש לרצח היה ברשותם והם החביאו אותו לאחר הרצח. וזהו החלק החשוב בשיחה:

עד המדינה: בוא נחזיר לאיימן את החרא הזה, איפה זה אצלך שמה או שאיפה שבבקע?

רוני: אני הרי דיברתי איתו...

עד המדינה: נו מה?

רוני: אני אמרתי לו שזה נשאר.

עד המדינה: מה?

רוני: שזה נשאר בינתיים.

עד המדינה: למה?

רוני: נו מה להחזיר לו?

עד המדינה: מתי אמרת לו?

רוני: אתמול.

...

רוני: אני אומר למה לך, מה חשוב לך עכשיו, תשאיר אנחנו נחליף באחריות אומר. אנחנו החבאנו... (קטע לא ברור) במקום בטוח ב... (המשך לא ברור).

עד המדינה: הוא התקשר אתמול, הוא התקשר אליי אתמול - אין בעיה, אתם מתנהגים ככה, אה! אין בעיה פעם הבאה אני אלמד לא לתת זה זה זה זה!

רוני: נו זה לפני זה, מתי שאמרתי לו, אומר אני אבוא. אני התקשרתי אליו אחר כך, אני אומר לו ככה וככה. דיברתי אחר כך אומר ובכלל תעבור מחר נשתה כוס קפה, נדבר.

כפי שיפורט בהמשך, ההגנה ייחסה לשיחה זו משמעות וטענה כי היא מחזקת את הגרסה לפיה האקדח ששימש את עד המדינה ורוני לביצוע מעשי הרצח היה מלכתחילה בחזקתם והם החביאו אותו לאחר המעשים.

46. ראייה אחרונה הקשורה, אולי, באקדח, היא מציאתם של 32 כדורי אקדח 9 מ"מ ו-24 כדורי אקדח 0.22 אינץ' אצל עד המדינה. עד המדינה אישר כי מדובר בתחמושת שלו, לטענתו "ממזמן" (עמ' 415 לפרוטוקול), ובמענה לשאלת ההגנה בענין ענה "אמרתי לך זה דברים שלי, זה לא הרצח שלי, לא הייתי צריך להיות מעורב בזה, התחלתי לעזור להם בדירה משם נגררתי למקום אחר, כל שאר הדברים הם צריכים להשיג את זה, אני לא אתן דברים ואני לא אנדב משלי, זהו" (עמ' 1846 לפרוטוקול). ההגנה טענה כי מציאתם של כדורי האקדח מעלים חשד כבד בדבר מעורבותו של עד המדינה, ומטילים בספק את עדותו לגבי הפנייה לאכרם לרכוש 10 כדורי אקדח.

ח. עדותו של ויקטור חנוכייב

47. ויקטור חנוכייב הוא בן דודו של המנוח (להלן: ויקטור). ויקטור ישן בליל הרצח בבית הורי המנוח (המנוח התגורר ביחידת דיור צמודה לבית הוריו). לפי עדותו, עישן באותו לילה יחד עם המנוחים נרגילה ואחר כך הלך לישון. מספר דקות לאחר מכן שמע שער נפתח ואז שמע יריות. ויקטור העיד כי רץ יחד עם בני, אחיו של המנוח, החוצה. בני הגיע ליחידת הדיור ואילו ויקטור יצא אל חזית הבית. ויקטור העיד כי ראה שני אנשים רצים לתוך אוטו שחור קטן (ויוזכר כי רכבו של רוני הוא רכב מסוג יונדאי גטס). יצוין, כי ויקטור לא מסר גרסה זו באמרותיו במשטרה, ובהודעתו מיום 22.8.2010 אף מסר כי שמע מבני כי יש מחלק עיתונים שראה שני אנשים בורחים מהזירה בליל הרצח. עם זאת יצוין, כי לטענת ההגנה ויקטור התקשר למשטרה ביום 19.8.2010 ושיחתו הוקלטה רק לקראת סופה כך שאין לשלול כי הוא מסר את הדברים עליהם העיד כבר בשיחה זו.

ט. שיחה מוקלטת בין עד המדינה לרוני על "הסיפור שקרה בנחל בקע" (נ/15)

48. ראייה נוספת שהוגשה מטעם ההגנה היא שיחה מוקלטת בין עד המדינה לרוני הנסבה על אירוע כלשהו שטיבו לא הוברר לחלוטין בו היה מעורב רוני, ובמסגרתה מדברים השניים על "הסיפור שקרה בנחל בקע". ההגנה טענה כי משיחה זו ניתן ללמוד כי עד המדינה ורוני הם אלה שביצעו את מעשי הרצח. וזה תוכן השיחה בחלק הרלוונטי:

עד המדינה: אחרי כל הסיפור שקרה בנחל בקע, התחילו לשבת עלינו חזק. התחילו לשבת עלינו חזק רוני. לפני, בחיים לא.

רוני: בטוח שלא.

עד המדינה: בחיים לא היה דבר כזה.

רוני: אני אומר לך שלפני, זה היה לפני (מילים לא ברורות) אה לא לא לא... נכון נכון.

עד המדינה: מה אתה אומר לי אני...

רוני: נכון נכון נכון. היה אצלנו נקי.

עד המדינה: הכל אני אמרתי לך. אתה אל תעשה, אמרתי לך, אתה יכול לעשות הכל, אל תפגע בבן אדם, אל תעשה כלום, אל זה, אתה יכול למכור, מה שאתה רוצה לעשות מה שאתה רוצה. כל עוד פגעת בבן אדם.

רוני: מה זאת אומרת פגעת?

עד המדינה: סתם בכלל, עשית נזק לבן אדם, דקרת אותו, עשית פגעת בו, יש רעש בעיר... נגיד דוגמא. כן, דוגמא אני אומר לך.

רוני: קח קח (מילים לא ברורות).

עד המדינה: דוגמא אני אומר לך... אתה יכול, עוד הפעם אם לא אם אין את זה, אתה יכול למכור מה שאתה רוצה. איך שקרה את הרצח הזה... (מילים לא ברורות)

...

49. בחקירתו הנגדית התייחס עד המדינה לשיחה והבהיר כי התכוון להזהיר את רוני לגבי העתיד לבל יעשה דבר מה שיוביל את המשטרה אליהם, וזאת לנוכח פעילות המשטרה בעיר בעקבות רצח המנוחים (עמ' 1256 לפרוטוקול). מכל מקום, ההגנה טענה כי מהשיחה עולה כי עד המדינה ורוני הם אלה שביצעו את הרצח.

50. יצוין, כי על גבי תמלול השיחה נכתב כי השיחה נקלטה ביום 1.1.2011 (וכך גם נכתב בפסק הדין, ראו פסקה 385 לפסק דינה של השופטת סלוטקי), אולם בדיון לפנינו מסר בא-כוח המדינה כי השיחה נקלטה למעשה ביום 16.2.2011 לאחר שכבר נחתם הסכם עד המדינה וכי התאריך על גבי התמלול נכתב בטעות. מנגד, בא-כוחם של סרגיי ואיגור מסר בדיון כי הוא לא מכיר מזכר או דו"ח פעולה בענין וכי הוא שמע על כך לראשונה במהלך הדיון.

בחינת טענות הצדדים

51. לאחר שעמדנו על התשתית הראייתית שעמדה בפני בית משפט קמא, נוכל לבחון את הטענות בערעורים כנגד הכרעת דינו של בית המשפט. שני הערעורים מופנים כאמור כנגד הכרעת הדין, כאשר ערעורו של דימה מופנה, לחלופין, גם כנגד גזר הדין. הטענות המועלות בערעורים מכוונות בעיקרן להפריך את עדותו של עד המדינה, שהיא הנדבך המרכזי בהרשעת המערערים. כן נטענו טענות לגבי ראיות הסיוע שנמצאו לעדות זו. נפתח אפוא בסוגיה המרכזית - מהימנותו של עד המדינה. לאחר מכן נידרש ליתר הטענות.

א. מהימנות עד המדינה

52. מוקד שני הערעורים הוא כאמור בסוגיית מהימנותו של עד המדינה. כך נטען, כי עד המדינה הוא עבריין, דמות בעייתית, שלא ניתן לסמוך עליה, וכן - ודומה כי זהו לב הענין - כי ניתן למצוא בעדותו פרכות. פרכות אלה מבוססות על ראיות שונות אשר לשיטת המערערים ניתן להסיק מהן, לכל הפחות כאפשרות מסתברת, שעד המדינה ורוני הם אלה שביצעו את מעשי הרצח והעלילו על המערערים עלילת שווא.

53. כבר כאן ראוי להדגיש, כי נקודת המוצא לענין זה היא ההלכה הידועה לפיה לא בנקל, ולמעשה רק במקרים חריגים, תתערב ערכאת הערעור בממצאי עובדה ובקביעות מהימנות של עדים שקבעה הערכאה הדיונית. לזו האחרונה יתרון מובהק בקביעתם בשל התרשמותה באופן בלתי אמצעי מעדים שהעידו ונחקרו לפניה [ראו למשל: ע"פ 9352/99 יומטוביאן נ' מדינת ישראל, פ"ד נד(4) 632, 643-644 (2000); ע"פ 2202/08 פסקו נ' מדינת ישראל, פסקה 37 והאסמכתאות שם (7.3.2012); ע"פ 8146/09 אבשלום נ' מדינת ישראל, פסקאות 12-22 (8.9.2011), להלן: ענין אבשלום; ע"פ 993/00 נור נ' מדינת ישראל, פ"ד נו(6) 205, 219 (2002); ע"פ 7247/13 פלוני נ' מדינת ישראל, פסקה 23 (9.12.2015), להלן: ענין פלוני; ע"פ 5203/15 פלוני נ' מדינת ישראל, פסקה 15 (23.6.2016)]. במקרה דנן גם לא חלים החריגים לכלל אי ההתערבות (כגון מקרים שבהם הממצאים מתבססים על ראיות בכתב (או חפץ פיזי אחר), או על שיקולים שבהגיון (ראו סיכום החריגים בענין אבשלום, פסקה 19 ובענין פלוני, פסקה 24 והאסמכתאות הרבות הנזכרות שם)).

חשוב להדגיש לענייננו נקודת מוצא זו, שכן הכרעת הדין של בית המשפט קמא בענייננו מבוססת בחלקה הארי על קביעת ממצאי מהימנות בנוגע לעד המדינה ועדים נוספים (רוני, אולגה, זרובבל ועוד), מתוך התרשמות בלתי אמצעית מעדותם, כמו גם על ניתוח הראיות וקביעת התשתית העובדתית על בסיסן.

54. כמתואר לעיל, בית המשפט המחוזי - הן השופטת סלוטקי שאליה הצטרף השופט חזק והן השופט לוי - סמך ידיו על עדותו של עד המדינה בכל הנוגע למעורבותם של המערערים במעשי הרצח. השופט לוי אמנם הדגיש בחוות דעתו כי אין מקום לסמוך על עדותו של עד המדינה בכל העניינים; אולם גם לשיטתו, לאחר שנמצאו ראיות חיצוניות תומכות (חלקן שימשו גם ראיות סיוע וחלקן שימשו אך לתמיכה בגרסה העובדתית), ניתן היה לקבוע מעבר לספק סביר כי המערערים היו מעורבים במעשי הרצח. גם הראיות המפריכות לכאורה את גרסתו של עד המדינה, לטענת המערערים, נבחנו בקפידה על-ידי שופטי ההרכב, והגם שאלה לא היו תמימי דעים באשר לפרשנות שיש ליתן להן, קבעו פה אחד כי אין בראיות אלה כדי לפגוע בליבת העדות המתייחסת למעורבות המערערים.

55. לאחר בחינת חומר הראיות, לא מצאתי מקום להתערב בקביעות העובדתיות של בית המשפט המחוזי ובמסקנותיו. צירוף הראיות השונות, זו לצד זו, לא מותיר לדעתי ספק בדבר אירועי אותו לילה שבו נרצחו המנוחים

עמוד 15

ובדבר מעורבותם של המערערים במעשי הרצח. כך, ובתמצית, ייאמר כי לצד עדותו של עד המדינה, אשר כאמור נמצאה אמינה בכל הנוגע ל"סיפור המעטפת", בעיקר בשל מחקרי התקשורת שהוכיחו בצורה ברורה כי הדברים הם אמת, נשמעה גם עדותו של רוני והוגשו אמרותיו במשטרה בהן מסר רוני כי הוא הסיע את המערערים לנחל בקע. רוני אמנם התכחש לכך שידע כי באותו לילה עתיד להתבצע הרצח, וטען כי חשב שמדובר בסיור מקדים, אך גם אם מאמצים הלך מחשבה זה, ברי כי הנתון העובדתי אודות הסעת המערערים לנחל בקע, ממקם אותם בזירת הפשע ממש. בהקשר זה יצוין כי רוני אף הורשע, במסגרת כתב אישום נפרד, בגין חלקו זה בפרשה, ונגזרו עליו 8.5 שנים (ע"פ 4770/14 אגייב נ' מדינת ישראל (5.11.2015)). גם שיחתו של דימה עם אולגה בשעת בוקר מוקדמת לאחר הרצח, עליה העידה אולגה ועדותה נמצאה מהימנה על דעת כל שופטי ההרכב, תומכת בעדותו של עד המדינה, וכך גם שיחת ה"דווה פטרונה", במהלכה נשאל דימה על-ידי עד המדינה אודות "הדבר הזה" שפיזר והוא ענה כי גם אם זה נמצא אז אחרי הגשמים הכול אבד, וכן נשאל על שני כדורי האקדח שהשאיר ובתגובה היסה את עד המדינה. גם בעדותו של זרובבל יש למצוא תמיכה נוספת לעדותו של עד המדינה. ולבסוף, גם לשקרי המערערים לאורך חקירותיהם, ולעובדה שבמהלך המשפט התקרב עד מאד לגרסת עד המדינה שנתמכה בראיות אובייקטיביות, יש משקל משמעותי בנסיבות. הסבריהם של המערערים לשקרים היו בלתי מספקים, בלשון המעטה, וגם אם לא היה מקום לראות בשקרים אלה כשלעצמם משום סיוע מספיק לעדות עד המדינה, ברי כי התווספותם לראיות האחרות שבתיק היא משמעותית.

56. הנה כי כן, המסד העובדתי ששימש להרשעת המערערים הוא, לטעמי, איתן; ובאשר לטענות ולתהיות שהועלו על ידי המערערים, אשר ביקשו להסתמך על ראיות אחדות ולהסיק מהן כי קיימת אפשרות שעד המדינה ורוני ביצעו את מעשי הרצח, הרי שלעיקרן לפחות ניתן מענה והסבר, משכנע בעיני, בפסק הדין קמא (בעמ' 241-246), ואין בהן לדעתי כדי לעורר ספק של ממש. כיוון שזהו למעשה לב הערעורים, נכון יהיה להתעכב על טיעונים אלה ועל הראיות לביסוסם, ולמען הנוחות דומה כי ניתן לחלקם לשלושה מרכזיים: האחד, כי עד המדינה ורוני ערכו סיורי שטח מקדימים; השני, כי עד המדינה ורוני חזרו מיד אחרי מעשי הרצח לדירת המסתור באמצעות רכבם; והשלישי, כי האקדח אשר שימש לרצח היה בחזקתם של עד המדינה ורוני והם מכרוהו לאכרם לאחר הרצח.

57. אשר לטיעון כי עד המדינה ורוני ערכו סיורים מקדימים - בית המשפט דחה את הטענה לפיה "שיחת האזהרה" שקיים רוני עם המנוח הייתה למעשה סיור שטח מקדים. בית המשפט הדגיש כי אין היגיון בכך, שכן קבלת הטענה פירושה כי רוני הסתכן ביוזעין בסיכול תכניתו-שלו ושל עד המדינה, כשבנסיבות הענין די היה בביקור מסביב לבית המנוח בלא צורך להזהירו (עמ' 92 לפסק הדין). המערערים אִתְּגרו קביעה זו, הן בהפנותם לכך שלדבריו של עד המדינה "הפקודה" לפגוע במנוח ניתנה לאחר "שיחת האזהרה" כך שהצורך באזהרה לכאורה לא היה קיים בעת קיומה, והן בהפנותם לדבריו של עד המדינה עצמו כי שלושה ימים לפני הרצח נפגש הוא עם המנוח ואף הציע לו אקדח כדי להגן על עצמו, וזאת במטרה לגשש ולראות מה כוונותיו של המנוח עוד כשהעביר מסרים לטנסקי. אשר לטענה כי "הפקודה" ניתנה לאחר "שיחת האזהרה" קבע בית המשפט כי האפשרות שיפגעו במנוח עמדה על הפרק עוד קודם לכן, כפי שעלה מעדותו של רוני (עמ' 108 לפסק הדין), וקביעתו זו מקובלת עליי. אשר לטענה כי עד המדינה הציע למנוח אקדח כדי להגן על עצמו, אציין כי לפי עדותו של עד המדינה פגישתו עם המנוח והצעתו למסור לידי אקדח נעשתה על רקע גישויו בנוגע לתכניות חבורתו של המנוח ולהגעתו של אדמוב לבאר שבע על-מנת לעדכן בדבר את טנסקי, ונראה שהפגישה ארעה עוד בטרם הועלתה האפשרות לפגוע במנוח.

58. אשר לטיעון כי עד המדינה ורוני חזרו מיד אחרי מעשי הרצח לדירת המסתור באמצעות רכבם - טיעון זה התבסס בעיקר על שתי השיחות הנכנסות לטלפונים הניידים של עד המדינה, אחת בשעה 03:49 מבוריס ושניה בשעה 03:51 מרוני, בעוד הטלפונים ממוקמים באזור דירת המסתור. זאת בצירוף עדותו של בוריס כי לא דיבר עם מישהו אחר

מלבד עד המדינה; עדותו של רוני כי לא ענה לטלפונים של עד המדינה (כשאין חולק כי השיחות נענו); ועדותו של ויקטור לפיה ראה שני אנשים נכנסים לרכב שחור קטן בסמוך לאחר הרצח. ראיות אלה עמדו בסתירה לכאורה לגרסתו של עד המדינה לפיה הוא פירק את הטלפונים הניידים לפני שירד מרכבו של רוני לזירת האירוע והשאירם שם, וכן לטענתו כי לאחר הרצח הוא והמערערים נמלטו מזירת האירוע באופן רגלי והגיעו לדירת המסתור לאחר כשעתיים וחצי. בית המשפט דחה את טיעון המערערים וקבע כי אין בראיות הללו כדי לתמוך בגרסתם (פסקה 21 לעיל). בית המשפט קבע כי עדותו של עד המדינה לפיה פירק את הטלפונים הניידים היא אמינה ובהחלט ייתכן שמישהו אחר הרכיבם מאוחר יותר - רוני, חרף עדותו שלא עשה-כן, אולי כדי לתמוך בטענתו לפיה לא ידע כי הרצח עתיד להתבצע, או בוריס שעמו החליף רוני רכב לפי עדותו של עד המדינה; אך גם כי ייתכן שעד המדינה טעה לחשוב שפירק את הטלפונים. כן נקבע כי אין להאמין לעדותו של בוריס לפיה לא ארע שהוא התקשר לעד המדינה ומישהו אחר ענה לו. הודגש כי בוריס שיקר במספר הזדמנויות וכי מחומר הראיות עולה כי הוא היה מעורב מאד בפרשה. מכל מקום, נקבע כי אין זה סביר שעד המדינה ורוני ביצעו את הרצח, נסעו חזרה לדירת המסתור ואז התפצלו שוב (שהרי רוני התקשר לעד המדינה).

אכן, קיומן של השיחות, כחצי שעה-שעה לאחר הרצח מעורר תהייה, וזאת אף אם דוחים את עדויותיהם של בוריס ורוני בענין זה. ההסברים שאימץ בית משפט קמא הם בהחלט אפשריים, בין היתר בשים לב לעדותו של עד המדינה לפיה רוני החליף כלי רכב עם בוריס, אף אם קשה למצוא להם עיגון חד משמעי בחומר הראיות. יחד עם זאת, אין בידי לקבל את טענת המערערים כי מדובר בהוכחה ברורה לכך שעד המדינה ורוני ביצעו את מעשי הרצח ושוב מיד לאחר מכן ברכבם לדירת המסתור, וודאי - וזה העיקר - שאין בכך כדי לכרסם באופן ברור בעדותו של עד המדינה. ראשית, הניסיון לקשור "קצה חוט" זה לעדותו של ויקטור לא יכול להצליח, שכן עדותו של ויקטור בדבר שני אנשים שנכנסו לרכבם מיד לאחר הרצח נמסרה לראשונה בעדותו במשפט ולא לפני כן. ואציין כי איני מקבל את הטענה לפיה אפשר שבשיחת הטלפון של ויקטור עם המשטרה מיום 19.8.2010 מסר ויקטור את הדברים הללו והם לא הוקלטו. זאת, משום שאמרותיו במשטרה שנמסרו לאחר מכן לא כללו גרסה זו, אלא גרסה (שמחדדת לדעתי את הקושי בעדותו) לפיה שמע מבני, אחיו של המנוח, כי יש מחלק עיתונים שראה שני אנשים בורחים מהזירה בליל הרצח. שנית, לא ברור לדעתי מה היה האינטרס של עד המדינה לשקר לכאורה בנקודה זו. חברי השופט י' עמית הקשה על עו"ד בר-צבי במהלך הדיון ושאל אותו מדוע לדעתו המציא עד המדינה את סיפור הבריחה המורכב במקום למסור גרסה קרובה ככל האפשר למציאות (היינו, שהוא והמערערים חזרו כולם ברכב לאחר הרצח), כפי שעשה לשיטת המערערים לאורך כל הדרך. עו"ד בר-צבי השיב כי ייתכן שעד המדינה רצה "להרחיק את רוני מהמקום", אלא שבה בעת לא התכחש לכך שבעדותו מסר עד המדינה כי רוני הוא שהוביל אותם לזירת האירוע. תהייה זו באשר לאינטרס של עד המדינה שומטת במידה רבה את הקרקע מתחת לטיעונם זה של המערערים.

59. אשר לטיעון בנוגע לאקדח - טיעון זה מבוסס בראש ובראשונה על ראיה ברורה, עליה אין חולק, לפיה הצינה (מחלק) של האקדח נמצאה בישוב לקייה באקדח אשר שימש להתאבדותו של אבו עמר, חברו של אכרם. כן מבוסס הטיעון על עדותו של אכרם לפיה עד המדינה מכר לו את האקדח לאחר הרצח וביקש ממנו "להעלים" אותו, ועל השיחה המוקלטת בין עד המדינה לרוני (נ/12ג) במסגרתה דיברו על אקדח (המכונה בשיחה "חרא") שצריך להחזיר לאיימן. בית המשפט דחה טיעון זה. נקבע כי השיחה בין עד המדינה לרוני (נ/12ג) אמנם עוסקת באקדח, אך אין מדובר בהכרח באקדח ששימש לרצח, ומכל מקום השיחה מתיישבת עם גרסתו של עד המדינה לפיה החזיק ברשותו אקדח שניתן לו על-ידי איימן, אך הוא לא שימש בסופו של דבר לרצח. עוד נקבע, כי עדותו של אכרם לפיה עד המדינה מכר לו את האקדח לאחר הרצח בזול לא הייתה מהימנה, וכי מדובר בגרסה כבושה שנמסרה רק לאחר שחוקר פרטי מטעם המערערים נפגש עם אכרם בבית הכלא, ושלאופן תמוה לא נמסרה בשום שלב בחקירה לרבות לא במסגרת העימות שנערך לאכרם עם עד המדינה, אף לא לצורך קבלת טובת הנאה מהמשטרה בהתחשב באישומים שבפניהם ניצב. על רקע האמור קבע בית המשפט כי קיימת אפשרות שדימה כלל לא זרק את הנשק כפי שאמר לעד המדינה או

כי הוא חזר מאוחר יותר למקום הזריקה ומכר אותו בעצמו.

אכן, טיעון זה של המערערים מעלה תהיות לגבי גרסת עד המדינה באשר לגורל האקדח. עינתי בתמליל השיחה המוקלטת נ/12ג, ואף שאיני סבור כי ניתן לקשרו לסוגיית האקדח ששימש לרצח דווקא, עדיין מטרידה העובדה, עליה כאמור אין חולק, שצינת האקדח נמצאה באקדח שנמצא בישוב לקייה. סברת בית המשפט כי ייתכן שדימה חזר לאחר מכן לזירה מוקשית בעיניי, בעיקר בשל העובדה כי דימה לא היה תושב המקום, ולענין זה נראה שמסתברת יותר הסברה שהעלה השופט לוי כי עד המדינה הוא שחזר למקום שבו הושלך האקדח ואסף אותו, אם כי אין זו בוודאי הסברה היחידה האפשרית. מכל מקום, איני סבור כי תהיה זו, במכלול, פוגעת באופן בסיסי בעדות עד המדינה (ואציין, כי גם השופט לוי לא ראה באפשרות זו משום פגיעה ממשית בגרסתו היסודית של עד המדינה לגבי מעורבותם של המערערים במעשי הרצח).

60. אמנם כן, חלק מהראיות אכן מעורר תהיות. ההסברים שניתנו להן בפסק הדין קמא, שלעיקרם אני שותף כאמור, אינו מפזר, ולא יכול לפזר לחלוטין, את הערפל הקיים. ואולם, השאלה שיש לשאול אינה האם נותרו תהיות או ספקות-סתם באשר לעדות עד המדינה; אלא השאלה היא האם מכלול התהיות - הערפל שנתר - הוא "בעל משקל כזה שיש בו כדי לזעזע את המערך העובדתי-נסיבתי כפי שהוצג על-ידי התביעה, עד שמערך זה לא יוכל עוד לעמוד על רגליו, ולהניב מסקנה חד-משמעית בדבר אשמת הנאשם" (ע"פ 6295/05 וקנין נ' מדינת ישראל, פסקה 49 (25.1.2007), להלן: ענין וקנין).

כאמור, על רקע מכלול הראיות שהונחו בתיק זה, עליהן עמדתי לעיל, התשובה לכך היא לדעתי בשלילה מוחלטת. התהיות השונות שנתרו אינן מהותיות, והמכלול העולה מהן אינו מגבש תזה סבירה בעיניי כי המערערים לא היו מעורבים וכי עד המדינה ורוני הם אלה שביצעו את מעשי הרצח. ניסיונם של המערערים להסביר כל ראייה באופן שונה מהכיוון הכללי שאליו מורה מכלול חומר הראיות דורש הסברים שונים בעלי הסתברויות התרחשות נמוכות, והכול בעת ובעונה אחת. לעומת זאת, המסד הראייתי המרשיע מבוסס על עדותו של עד המדינה שנתמכת בראיות חזקות אשר נאספו ממקורות שונים ובלתי-תלויים, והוא מוצק ביותר. אשר על כן, הקביעות העובדתיות של בית המשפט המחוזי ומסקנתו בדבר מעורבות המערערים מקובלות עליי ואיני סבור כי התהיות שהציגו המערערים מעוררות ספק סביר.

61. ולחתימת פרק זה יפים הדברים שנקבעו בענין וקנין הנזכר לעיל (פסקה 40) -

"כדי להתערב בקביעות הערכאה הדיונית בענין הערכת העדויות וקביעת העובדות, אין די בהצבעה על שורה של תמיהות, אפילו מי מהן נותרו בלא הסבר, וגם אם נותרו חללים סתומים בפרשה שהוכחה, שלא ניתן למלאם בתוכן. השאלה היא האם ה'יש' הראייתי מספיק כדי לבסס מסקנה של אחריות הנאשם למעשה הפלילי, והאם התמיהות והחללים הם בעלי משקל כזה המקעקע את מידת הביטחון והוודאות במעורבות הנאשם במעשה המיוחס לו. ואמנם, 'לא מספיק להצביע על שורה של תמיהות, אפילו הן רבות, אלא צריך שתהינה עובדות המראות בעליל שלא יכול היה השופט להתרשם כפי שהתרשם' (ע"א 525/78 סנובסקי נ' לבון, פ"ד לד(4) 266, 270; ע"פ 993/00 נור נ' מדינת ישראל, פ"ד נו(6) 205, 222-220).

62. טענה נוספת שהעלו המערערים, הקשורה לטענה בדבר אי מהימנותה של עדות עד המדינה, הייתה כי לא היה מקום לכריתת הסכם עד המדינה. טענה זו נשענת מטבע הדברים על ההנחה שעדותו של עד המדינה הייתה בלתי מהימנה, ועל כן בעצם דחיית הנחה זו גלום עיקר המענה לטענה. בכל זאת ראיתי להתייחס לטענה לפיה הסכם עד המדינה סתם את הגולל על החקירה כך שלא נבחנו אפיקים נוספים. בית המשפט המחוזי - הן שופטי הרוב והן שופט

המיעוט - לא מצא לקבוע כך, היינו כי כריתת הסכם עד מדינה הייתה מבחינת חוקרי המשטרה "סוף פסוק" אשר בעקבותיו לא מוצא אפיקי חקירה נוספים. בית המשפט קבע, על סמך עדותו של ראש הצח"מ (פינסקר) שהעיד לפניו, כי הסכם עד המדינה נכרת לאחר שבידי המשטרה כבר הייתה תשתית ראייתית שקישרה בין המעורבים בפרשה, ומכאן שגרסתו של עד המדינה השתבצה היטב במסגרת האירועים שהיו בידעת המשטרה. קביעה זו מקובלת עליו ולא מצאתי מקום להתערב בה.

גם הטענה כי כריתת הסכם עד המדינה נעשתה בניגוד להנחיית היועץ המשפטי לממשלה דינה להידחות. בעת כריתת הסכם עד המדינה, ולמעשה גם בבחינת הדברים מנקודת זמן זו, לא היה בסיס אמיתי לחשוד כי עד המדינה הוא המבצע העיקרי או מזמין מעשי הרצח וכי כריתת ההסכם עמו לא תוביל לאשמים האחרים שחלקם של חלק מהם משמעותי יותר (והוא ראייה ששבעה מתוך שמונת המעורבים בפרשה שהועמדו לדין, במסגרת שני כתבי אישום, הורשעו). ממילא גם נקבעו בהסכם עד המדינה, כמקובל, סנקציות כמו ביטול ההסכם ושימוש במידע שמסר עד המדינה כנגדו למקרה שיתברר כי הוא המבצע בפועל של הרצח או בעל עניין או מזמין הרצח. אך מעבר לכך, גם אם הייתי סבור שנפל פגם כלשהו בכריתת הסכם עד המדינה, כמו אי קבלת אישורו של פרקליט המדינה משום שעד המדינה הוא המבצע העיקרי של העבירות, כפי שנטען, ברי כי גם אז לא הייתה מתחייבת המסקנה שיש לייחס לעדותו של עד המדינה משקל אפסי. מדובר בהנחיה פנימית שנועדה הן לגדור את הסיכונים הקיימים באופן מובנה בכריתת הסכם עם מי שהיה שותף לדבר עבירה ושייתכן שיש לו אינטרס להפיל אחרים במעשיו-שלו, והן לאזן בין שיקולים ציבוריים מתנגשים כמו הצורך והרצון לפענח פרשיות חמורות, שלעתים ניתן לפענחן אך באמצעות שימוש ב"איש פנים", אל מול הצורך והרצון להשיב לכל עבריין כגמולו וודאי לא לאפשר לעבריינים מרכזיים להיחלץ מעונש על מעשיהם. אישור פרקליט המדינה לכריתת הסכם עם המבצע העיקרי נועד להגשים את התכלית השנייה דווקא, ואין בו, או למעשה בהעדרו, כדי להעיד בהכרח על כשל בבחינת מהימנותו של עד המדינה. על כן, ברי כי סטייה מההנחיה לא תוביל וגם לא צריכה להוביל על דרך הכלל להקלה כלשהי עם הנאשם.

ב. ראיות הסיוע

63. מכאן נפנה לטענות שהעלה דימה בערעורו בנוגע לראיות הסיוע. בהיותה של העדות המרכזית עדות של עד מדינה, נדרש בית המשפט לראיית סיוע כאמור בסעיף 54א לפקודת הראיות. דימה טען בערעורו כי ראיות הסיוע עליהן עמד בית המשפט לאו ראיות סיוע הן. בין היתר נטען כי הראיות לא נגעו לנקודות שנויות במחלוקת, לא סיבכו את דימה במעשים שיוחסו לו, לא היוו ראייה עצמאית או לא היו מהימנות.

דין טענות אלה להידחות. בית משפט קמא עמד בפירוט רב על ראיות הסיוע נגד כל אחד מהמערערים (פסקאות 595-651 להכרעת הדין): עדותו של רוני לפיה הוא הסיע את המערערים לזירת האירוע, דבר שהוכחש על-ידי שלושתם והוא נוגע בנקודה ממשית השנויה במחלוקת משמשת ראיית סיוע; עדותה של אולגה בעיקר בנוגע לכך שדימה אמר לה לראות חדשות והיא ראתה את הדיווח על הרצח הכפול. עדותה הייתה מהימנה לדעת בית המשפט, בין היתר בשל העדר אינטרס מצדה להעיד נגד אבי בתה בתיק פשע חמור. הודגש כי עדות זו משמשת ראיית סיוע הן נגד דימה והן נגד איגור אשר טען כי בזמן הרצח ישנו הוא ודימה בדירת המסתור ובכך קשר את גורלו בגורלו של דימה; שיחת ה"דווה פטרונה" אשר מגלה, כך לדעת בית המשפט, כי דברי עד המדינה לגבי פירוק האקדח על-ידי דימה והשארית שני הכדורים הם אמת, והיא מפריכה את הטענה כי עד המדינה ורוני הם אלה שביצעו את מעשי הרצח. זאת שכן אם לא היו הדברים אמת, העלאתם באותה שיחה הייתה גורמת לדימה לחשוד ומסכנת את מעמדו של עד המדינה ככזה. כן נקבע כי הסבריו של דימה כי השיחה נסבה על ענייני סמים היו בלתי מהימנים, וכי במהלך עדותו הוא נאלץ להודות כי בשיחה

דובר על אלף ל" (שטוקה") ולא על אלף מנות סם, ועל כדורי אקדח דווקא ("פטרונה") ולא על כדורים במובן של תרופה (כמו טבליות או שקיות קטנות); שקרי המערערים בחקירה אשר נועדו להרחיקם מן הפרשה. הודגש כי המערערים הודו בעדויותיהם בבית המשפט כי דבריהם במשטרה היו שקרים, וכי אין לקבל את הסבריהם השונים לכך (סרגי - כי הוא לא סמך על המשטרה; דימה - כי התקשה לזכור, תגובתו המכחישה הייתה אינסטינקטיבית, הוא חשש מהאשמה בעבירות סמים וסבר כי חקירתו בגין רצח נועדה לגרום לו להודות בעבירות קלות יותר וכי הוא נענה לקוד השתיקה הנהוג בעולם העברייני; ואיגור - כי רצה להגן על עצמו מפני האשמה בעבירות סמים, בדומה לדימה); שקריהם של סרגי ואיגור בעדותם לפני בית המשפט, כפי שהודו בכך במסגרת הסיכומים. בית המשפט ראה בשקרים אלה סיוע נוסף לעדותו של עד המדינה, ועמד על כך שסירובם של סרגי ואיגור להעיד ולהיחקר נגדית על גרסתם זו מהווה אף שתיקה במשפט העולה אף היא כדי סיוע לפי סעיף 162 לחוק סדר הדין הפלילי.

קביעות אלה מקובלות עליו בהחלט. ואציין כי גם השופט לוי היה שותף לעמדת שופטי הרוב בכל הנוגע לראיות הסיוע, הגם שראה בחלקן סיוע לעצם המעורבות של המערערים בפרשה, למצער כמסייעים, ולא דווקא כמבצעים בצוותא של מעשי הרצח. עוד אוסיף, באשר לטענה כי שיחת ה"דווה פטרונה" היא לא ראיה עצמאית - טענה שחזרה על עצמה גם במהלך הדיון לפנינו - כי לדעתי מדובר בראיה עצמאית, שמסבכת את דימה ושנוגעת לנקודה ממשית השנויה במחלוקת. צפיתי בהקלטה, ואכן השאלות מנוסחות על-ידי עד המדינה וניכר כי הוא זה שמוביל את השיחה. עם זאת, ברי כי הסיוע שניתן למצוא בשיחה אינו מצוי בדבריו של עד המדינה כי אם בתגובותיו של דימה, ובעיקר לדידי בתגובתו כי אחרי הגשמים הכול אבד וכי "שום דבר לא נשאר עליה". מכל מקום, גם השיחה עם אולגה ועדותו של רוני - שנמצאה מהימנה בכל הנוגע להסעת המערערים לנחל בקע - כמו גם שקריו של דימה ושל המערערים האחרים, אינם מותירים ספק כי אכן נמצאו די והותר ראיות סיוע לעדותו של עד המדינה. כל זאת, אף מבלי צורך לקבוע כפי שביקשה המדינה, כי די בראיות הסיוע שהפריכו את יריעת המחלוקת הרחבה בין הצדדים לפני שצומצמה במשפט, דוגמת מחקרי התקשורת שהצביעו על הגעתם של המערערים לבאר שבע.

ג. טענה חלופית - הרשעה כמסייעים לרצח המנוח בלבד

64. המערערים העלו כאמור טענה חלופית לפיה יש לאמץ את פסק דינו של שופט המיעוט, אשר סבר שיש להרשיע את דימה ואיגור כמסייעים לרצח המנוח בלבד (ולא ברצח המנוחה), וכי יש להחיל עמדה זו גם על סרגי. גם טענה זו דינה להידחות. כמתואר לעיל, פסק דינו של השופט לוי מושתת על אימוץ עדותו של עד המדינה בחלקים הנתמכים בראיות חיצוניות בלבד. איני שותף להלוך מחשבה זה, ולדעתי - אותה פירטתי לעיל ולא אחזור על הדברים כאן - התשתית הראייתית הרחבה התומכת בעדותו של עד המדינה מובילה למסקנה כי עדותו היא אמינה, ועל כן אין צורך לתמוך כל פרט ופרט בעדות - בהעדר טעם מבורר - בראיה חיצונית. אך מעבר לכך, אף אם מאמצים את דרך הניתוח של השופט לוי, אשר קבע גם הוא כי המערערים נכחו בזירת האירוע באמצע עדותו של רוני לפיה הסיע את המערערים אליה, איני סבור כי ניתן להגיע למסקנה לפיה המערערים היו בבחינת מסייעים בלבד ולא מבצעים בצוותא. רבות נכתב על ההבדל בין שתי הקטגוריות הללו, וכך ניסח זאת הנשיא א' ברק בע"פ 4389/93 מרדכי נ' מדינת ישראל, פ"ד נ(3) 239, 250-251 (1996), להלן: ענין מרדכי):

"השוני בין המבצע בצוותא לבין המסייע מתבטא בכך שהמבצעים בצוותא משמשים גוף אחד לביצוע המשימה העבריינית. כולם עבריינים ראשיים. האחריות של כל אחד מהם היא ישירה. כל אחד מהם נוטל חלק בביצוע העיקרי של העבירה. תרומתו של כל אחד מהמבצעים בצוותא היא 'פנימית'. כל אחד מהם הוא חלק מהמשימה העבריינית עצמה (ראה ש"ז פלר, יסודות בדיני עונשין (המכון למחקרי חקיקה ולמשפט השוואתי ע"ש הארי סאקר, כרך ב, תשמ"ז). לעניין האחריות בצוותא אין נפקא מינה אם כל המעשים נעשו ביחד, או אם נעשו מקצתם בידי אחד ומקצתם בידי אחר"

עמוד 20

(סעיף 29(ב) לחוק העונשין). אכן, לענין הביצוע בצוותא תיתכן חלוקת עבודה בין העבריינים, באופן שהם יפעלו במקומות שונים ובזמנים שונים, ובלי שכל אחד מהם מיצה את העבירה, ובלבד שחלקו של כל אחד מהם הוא חלק פנימי של המשימה העבריינית.

...

המסייע - בדומה למשדל - הוא שותף עקיף ומשני. הוא מסייע ביצירת התנאים לביצוע העבירה על-ידי העבריין העיקרי (או העבריינים העיקריים המבצעים בצוותא) (סעיף 31 לחוק העונשין). תרומתו של המסייע היא חיצונית. אין הוא חלק פנימי של המשימה העבריינית עצמה. אין הוא היוזם, אין הוא המחליט על הביצוע ואין הוא שולט על הביצוע. אין הוא אדון לביצוע. הוא מבצע מעשי עזר הנפרדים מביצוע העבירה על-ידי העבריין העיקרי, ושיש בהם 'כדי לאפשר את הביצוע, להקל עליו או לאבטח אותו' (סעיף 31 לחוק העונשין)."

65. בענייננו, אף אם נצמד בדרך שהתווה השופט לוי, איני סבור כי ניתן לומר שהמערערים לא היו חלק מהמעגל הפנימי של המשימה העבריינית ולא נטלו חלק משמעותי במעשים. כפי שטענה המדינה, אין זה מתקבל על הדעת כי המערערים, שלא היו תושבי העיר באר שבע ולא הכירו את הנפשות הפועלות בסכסוך, הגיעו במיוחד לבאר שבע רק כדי "לאפשר את הביצוע, להקל עליו או לאבטח אותו" (לשון סעיף 31 לחוק העונשין); וזאת אף אם - כדבריו של השופט לוי - יש ספק אם דימה היה היורה. מעשיהם של המערערים, אשר כאמור הגיעו לבאר שבע, שהו יממה ומחצה בדירת המסתור, היו מעורבים ברכישת הנשק ונכחו בזירת הרצח, היו בעליל חלק מהמעגל הפנימי, ומכאן שלא היה מקום להרשיעם כמסייעים בלבד. יצוין כי למעשה גם השופט לוי היה מודע לקושי העולה מעמדתו לענין זה, וכך הוא נימק את עמדתו:

"341. ... אני מודע היטב לכך שמבחינה רציונלית גרידא ניתן להרשיע את נאשמים 3-4 לא רק בעבירה של קשירת קשר אלא גם בעבירה של רצח כמבצעים בצוותא ולא כמסייעים.

אלא שכפי שצוין לעיל, המבחן לקיומו של ספק סביר אינו מבחן רציונלי טהור, כי אם מבחן רציונלי בעיקרו שהוא למעשה מבחן משולב, רציונלי וסובייקטיבי-מצפוני.

... לטעמי, לפחות מבחינה סובייקטיבית-מצפונית, אין מקום להרשיע את נאשמים 3-4 כמבצעים בצוותא. זאת, למרות שברי כי על פי גרסת עד המדינה, הנתמכת בין היתר בתוכן ת/77, האפשרות המסתברת ביותר היא כי נאשם 3 הוא זה שירה במנוחים, כאשר נאשם 4 עמד בקרבת מקום; על פי אפשרות מסתברת זו, אין ספק כי היה מקום להרשיע לפחות את נאשם 3 כמבצע בצוותא של הרצח ואף גם את נאשם 4 כמבצע נוסף בצוותא."

66. אוסיף גם, כי איני שותף לקביעתו של השופט לוי לפיה אין להרשיע את דימה ואיגור ברצח המנוחה, שכן לא נמצאה ראיית סיוע לעדותו של עד המדינה כי התריע בפני המערערים אודות האפשרות שיחד עם המנוח נמצאת בת זוגו עם ילדה הקטן, וכי חלק זה של העדות לא היה מהימן. משנקבע כי דימה היה היורה, לא יכול להיות חולק כי ניתן להרשיעו ברצח המנוחה מכוח סעיף 300(א)(4) לחוק העונשין שעניינו במי ש"גורם למותו של אדם כשנעברה עבירה אחרת, כדי להבטיח לעצמו, או למי שהשתתף בביצוע אותה עבירה, בריחה או הימלטות מעונש".

ואשר לסרגיי ואיגור, דעתי היא כי בנסיבות המקרה ניתן היה לבסס את הרשעתם, בהיותם מבצעים בצוותא ועל כן שותפים לתכנון כולו, על אמרתו של עד המדינה בדבר אפשרות הימצאם של אנשים נוספים יחד עם המנוח. אמנם אין בנמצא תמיכה ראייתית נוספת ספציפית לאמרה זו, אולם במקרה זה די בראיות הסיוע שהונחו לפני בית המשפט המחוזי כדי להרשיעם גם ברצח המנוחה. אכן, מובן כי כאשר עסקינן בעבירות נפרדות, נדרשת ראיית סיוע לכל אחת מהן, אך גם ברור כי "אין... ראיית הסיוע ממצה את עצמה, היינו כי אין עוד כל חפץ ושימוש בה אחרי שמצאו אותה כראויה להוות

סיוע לאישום אחד. יתכנו מצבים בהם זורקת ראית הסיוע אור על מספר אישומים וכפועל יוצא מכך ניתן גם להסיק כי יתכנו נסיבות בהן תשמש ראיה פלונית, לאור תוכנה ומהותה, כסיוע יחיד לגבי מספר אישומים ולא דווקא לגבי אישום אחד בלבד" (ע"פ 396/78 זכאי נ' מדינת ישראל, פ"ד לג(3) 581, 587 (1979)). יש לבחון אפוא האם ראית הסיוע יכולה לשמש סיוע עבור כל אחת מהעבירות בנפרד, וכאשר קיימת בין העבירות זיקה פנימית או כאשר העבירות מהוות מסכת עובדתית אחת, אין ברגיל קושי להשיב על כך בחיוב (ע"פ 840/79 גבריאל נ' מדינת ישראל, פ"ד לה(2) 371, 381 (1981); ע"פ 2949/99 כהן נ' מדינת ישראל, פ"ד נו(1) 636, 646-647 (2001) שעסק אמנם בראייה מסוג חיזוק אך הגיונם של הדברים הוא זהה; ע"פ 3/10 אוחנה נ' מדינת ישראל, פסקאות 148-146 (27.12.2012)). בענייננו, אין ספק כי מדובר במסכת עובדתית אחת, ועל כן בהעדר טעם של ממש לחשוד כי דווקא חלק זה בעדותו של עד המדינה אינו אמיתי, די בראיות הסיוע שהובאו כדי להביא להרשעת המערערים גם ברצח המנוחה. בנסיבות אלה איני רואה צורך לעסוק בשאלה, האם ניתן היה לבסס את הרשעתם של סרג"י ואיגור ברצח המנוחה מכוח הוראת סעיף 34א(א)(1) לחוק העונשין, אפשרות המעוררת שאלות לא פשוטות.

ד. הערעור כנגד העונש

67. נותרה, אם כן, טענתו החלופית של דימה בנוגע לעונש. כאמור, דימה טען כי היה מקום לחפוף את שני מאסרי העולם שנגזרו עליו, שכן יש לראות את שתי העבירות כ"אותו מעשה" כמשמעות המונח בסעיף 186 לחוק סדר הדין הפלילי.

בטענה זו אין כל ממש, וזאת גם בהתעלם מכך שהטענה נשמעה לראשונה במסגרת הערעור. השאלה האם יש לראות מספר עבירות כ"אותו מעשה" נידונה לא אחת בפסיקה, ולצורך כך פותחו שני מבחני-עזר עיקריים: האחד, המכונה גם "המבחן הצורני-עובדתי", עניינו בשאלה האם מדובר בפעולות נפרדות עוקבות שניתן להפריד ביניהן או שהן בגדר פעולה יחידה מתמשכת; והשני, המכונה גם "המבחן המוסרי", נוגע לאינטרס של קורבן העבירה. מבחן אחרון זה נוהג בעיקר בעבירות נגד גופו של אדם ובמסגרתו נבחנת בעיקר שאלת ריבוי הנפגעים (ראו: ע"פ 1742/91 פופר נ' מדינת ישראל, פ"ד נא(5) 289, 302 (1997), להלן: ענין פופר; ע"פ 4910/13 ג'אבר נ' מדינת ישראל, פסקה 24 לפסק דינו של חברי השופט י' דנציגר (29.10.2014), להלן: ענין ג'אבר). יוער, כי גם לאחר חקיקת תיקון 113 לא נס ליחם של מבחנים אלה, והם ישימים גם כיום (ענין ג'אבר, פסקה 8 לפסק דינה של השופטת ד' ברק-ארז).

מכל מקום, לפי כל מבחן אפשרי לא יכול להיות חולק כי בענייננו אין מדובר ב"אותו מעשה", במובן סעיף 186 לחוק סדר הדין הפלילי. מדובר אמנם בקטילתם של המנוחים באותו אירוע, אך הדבר בוצע באמצעות ירי של מספר לא מועט של כדורים בשני קורבנות שונים.

68. בדין קבע אפוא בית המשפט קמא כי אין מקום לקבוע כי העונשים ירוצו בחופף. במעשיהם נטלו המערערים חיים של שני בני אדם. בצדק נקבע כי "אף כי מעשה רצח של אדם בודד הוא כשלעצמו מעשה נפשע וחמור מאין כמותו, גזירה של אותו עונש על מי שרצח אדם אחד ועל מי שרצח רבים עלולה להתפרש כהחלשה של משמעות ערך חיי האדם, ואף עלולה לפגוע במידת ההרתעה. שכן, מה יעצור רוצח מלהרבות את קורבנותיו אם בגין הקורבנות הנוספים הוא לא יהיה צפוי לכל תוספת עונש?" (ענין פופר, בעמ' 303). בענייננו, הדברים האמורים אף מתחדדים נוכח כך שההרשעה ברצח המנוחה מבוססת על העבירה הקבועה בסעיף 300א(4) לחוק העונשין, אשר באופן מובנה היא חלק מרצף אירועים והיא נלווית לעבירה אחרת (ה"גורם למותו של אדם כשנעברה עבירה אחרת"). אם נאמר כי יש

מקום לחפיפת עונשים במקרה כגון דא - ודאי חפיפה מלאה - עלולים אנו להימצא כמי שנוטלים את העוקץ מן האיסור החמור הקבוע בהוראה זו. בדין גזר אפוא בית המשפט המחוזי על המערערים מאסרים מצטברים.

עוד ראוי לציין, כי גם אם בעבר הייתה נטייה לראות בחפיפת עונשים במקרה שבו הורשע נאשם במספר עבירות באותו משפט כברירת מחדל (וגם זאת לא בכל המקרים), הרי שכיום, ודאי לאחר חקיקתו של תיקון 113 לחוק העונשין, הנטייה היא הפוכה, כפי שציינתי בענין אחר -

"אכן, הפסיקה בסוגיה זו של חפיפה והצטברות עונשים, באותה פרשה או בפרשות נפרדות, אינה אחידה ועקבית...

מכל מקום, ההסדרים הנורמטיביים בסוגיה זו עברו בשנים האחרונות שינוי מובהק לכיוון של התרחקות מתפיסה - פרשנית או מהותית - של עונשים חופפים כברירת מחדל, והענקת מעמד בכורה לתפיסה הבוחנת אירועים עברייניים נפרדים כל אחד בפני עצמו, תוך הפעלת שיקול דעת פרטני באספקלריה של עקרון ההלימה, אשר נקבע כעקרון המנחה בענישה (סעיף 40 לחוק העונשין)" (ע"פ 7907/14 ואזנה נ' מדינת ישראל, פסקאות 13-14 (22.2.2015)).

69. אעיר לבסוף כי אמנם הוראת סעיף 40 לחוק העונשין קובעת כי אם הרשיע בית משפט נאשם במספר עבירות המהוות אירוע אחד, יקבע מתחם עונש הולם לאירוע כולו, ויגזור "עונש כולל לכל העבירות בשל אותו אירוע", אלא שהוראה זו אינה חלה במקרה של הרשעה ביותר מעבירת רצח אחת (ע"פ 1839/15 גטאהון נ' מדינת ישראל, פסקה 41 (25.5.2016)).

סוף דבר

70. הגענו לסופה של הדרך. נמצא כי אין לשנות ממסקנותיה של דעת הרוב בבית המשפט המחוזי הנשענות על בסיס ראייתי מוצק, וכי אין להורות על נשיאת העונשים שהוטלו על המערערים - שני מאסרי עולם - בחופף. דין שני הערעורים אפוא להידחות, וכך אציע לחבריי כי נעשה.

ש ו פ ט

השופט י' דנציגר:

אני מסכים.

ש ו פ ט

השופט י' עמית:

1. כפי שציין חברי, השופט מ' מזוז, לא כל הנסתרות בפרשה שבפנינו נגלו לפנינו, והשאלה כיצד בסופו של יום הגיע האקדח בו בוצע הרצח אל היישוב לקיה, לידיו של אבו עמר שהתאבד באמצעותו, נותרה חידה. קשה להלום כי מי מהמערערים הוא שמכר בעצמו את האקדח, וזה נתגלגל בדרך לא דרך דווקא לישוב לקיה, באשר אף אחד מהמערערים אינו תושב האזור. אלא שאיני סבור כי בתעלומת האקדח יש כדי לערער את יסודות סיפורו של עד המדינה, מאחר שניתן להעלות מספר תרחישים לגבי גלגוליו של האקדח. כך, לדוגמה, ציין שופט המיעוט בבית משפט קמא, כי ייתכן שעד המדינה חזר ואסף את האקדח בעצמו.

2. לאחר שקרים אין ספור מצד המערערים, אין חולק כי דימה ואיגור שהו בדירת המסתור בלילה שלפני הרצח. מה לשניים המתגוררים בבת ים לבוא במיוחד לבאר שבע כדי לבלות שם כיממה וחצי בעישון סמים? התמונה המצטיירת היא שדימה ואיגור שימשו כשני שכירי חרב מקצוענים, שנשלחו למשימת חיסול, כיבו את הטלפונים לפני המשימה, השליכו את האקדח וחזרו למרכז הארץ לאחר השלמת הפעולה. קשה להלום כי הגעתם לבאר שבע נעשתה אך ורק על מנת לאבטח את עד המדינה או את רוני, ודי בדבריו של דימה לאולגה, למחרת היום, כדי להוכיח מעורבותו העמוקה ברצח.

שופט

הוחלט כאמור בפסק דינו של השופט מ' מזוז.

ניתן היום, ז' בטבת התשע"ז (5.1.2017).

שופט

שופט

שופט
